

NAJNOVIJA POEZIJA AUTORA S TUZLANSKOG KANTONA

(IZBOR UZ JUBILARNI 30. BROJ GRAČANIČKOG GLASNIKA)

PRIREĐIVAČ:

Željko Grahovac

ČASOPIS *Gračanički glasnik* **OBILJEŽAVA ZNAČAJAN JUBILEJ** – 30. broj je u rukama naših čitalaca. Tim povodom, redakcija časopisa je odlučila napraviti i svojim čitaocima ovdje ponuditi jedan antologijski izbor najnovije poezije autora s područja Tuzlanskog kantona; međutim, kao što to obično biva, ideja se razvila i razgranala, i uširinu i udubinu – pa je dogovoreno da se do proljeća iduće godine pripremi knjiga koja bi ispunjavala sve uvjete jedne ozbiljno i studiozno urađene antologije, sa izabranim pjesničkim tekstovima dvadesetak (ili koliko ih već bude) najboljih autora koji su rođenjem, radom i življenjem vezani za ovaj kraj, sa potpunim biobibliografijama njihovim i sa studijskim predgovorom priređivača.

Potpisniku ovih redova je pripala čast i odgovornost da priredi ovo izdanje te da za ovaj jubilarni broj *Gračaničkog glasnika* izdvoji i ponudi čitateljima dio materijala koji se priprema u sklopu ovog izdavačkog projekta, uz primjeren sintetski kritički osvrt na najnoviju pjesničku produkciju koja će ovim projektom biti obuhvaćena.

Prije svega, treba naglasiti da je u poratnom periodu (u posljednjih petnaestak godina) objavljeno mnogo pjesničkih knjiga (i mnogo knjiga uopće, u svim književnim žanrovima) i da u tom smislu Tuzlanski kanton nije nikakav izuzetak u odnosu na Bosnu i Hercegovinu u cjelini. Mnogi

su književni znalci i komentatori bili skloni okarakterizirati tu pojavu kao književnu ili izdavačku hiperprodukciju – što, formalno gledano, i nije daleko od istine, posebno imajući u vidu razdoblje uoči posljednjeg rata (kad su i izdavački kriteriji bili puno stroži i kad je sam sistem vrijednosti bio i čvršći i konzistentniji, ali i represivniji u ideološkom smislu). Međutim, ta odrednica (književna hiperprodukcija) ne bi se smjela koristiti s bilo kakvim podrazumijevajućim značenjskim konotacijama – jer za stvarne književne vrijednosti, ni za njihov nastanak niti za njihovo trajanje, naprosto nije bitno praktično ništa od svega onog što se odnosi na dekor i scenografiju književnog i javnog života u datom kontekstu: književni život je jedno, a život književnosti je nešto sasvim drugo...

U tom smislu se ovaj izbor, kao i svaki drugi, treba posmatrati kao jedan pokušaj kritičkog iščitavanja i interpretiranja tekuće književne produkcije – s prvenstvenim ciljem da se ukaže na nove autore, na nova djela i na više ili manje produktivne poetičke modele u tim djelima primijenjene; prije svega nam je zadatak da pokušamo sagledati da li je i, ako jest, šta je poezija našeg jezika dobila pojavom djela i autora u izboru zastupljenih te na šta sve ta pojava ukazuje kad je riječ o najnovijoj bh. poeziji uopće. Hoće li se to na bilo koji način odraziti na lokalnu zajednicu i šta će za kulturni i javni život u njoj značiti ovakva jedna sintetička slika – to je već sasvim drugo pitanje: ne idemo mi ususret Tuzlanskom kantonu, već pjesničkim tekstovima, knjigama i autorima koji djeluju na tom području (a oni bi se pojavljivali i djelovali kao takvi, najvjerovatnije, i bilo gdje drugdje).

U ovom izvratku iz materijala koji će biti prikupljen i iskorišten za spomenutu antologiju čitateljima *Gračaničkog glasnika* predstavljamo četrnaest autora sa područja Tuzlanskog kantona, u prosjeku sa po tri pjesnička teksta. Izuzimajući veterane Nijaza Alispaahića i Atifa Kujundžića, te nešto mlađeg od

njih Dinka Delića (koji su bili aktivni i koji su se stvaralački afirmisali još prije 90-tih godina prošlog vijeka), preostalih jedanaest autora iz ovog prigodnog izbora (od kojih su tri žene) pripadaju srednjoj ili mlađoj srednjoj generaciji (rođenih u razdoblju od početka 60-tih do početka 80-tih godina prošlog vijeka). Riječ je uglavnom o autorima/autoricama koji su u književni život stupili u posljednjih 10 do 15 godina i koji su već objavili u prosjeku po dvije-tri knjige poezije; šira kulturna javnost u BiH uglavnom nije imala prilike zapaziti ih – osim pomnije prateći sadržaj književnih časopisa u kojima su povremeno objavljivane njihove pjesme. Imena Ramiza Salihovića, Rusmira Tupkovića, Omera Ć. Ibrahimagića, Mehmeda Pargana, Šejle Šehabović, Naide Osmanbegović – Mujkić, Jagode Ilićić sigurno će i u ovom izboru (a pogotovo u sklopu antologije koja se priprema) biti posebno zamijećena i apostrofirana – naprosto zato što se radi o dobrim, samosvojnim i perspektivnim autori(ca)ma, čiji je duhovnopoetički postav duboko utemeljen u vremenu kojem pripadamo i u duhu u kojem se to vrijeme jedino još može sabirati: bez patetike i s punom (samo)sviješću o krhkosti i o marginaliziranosti pjesničkog izraza u današnjem svijetu koji se bezglavo i bezuspješno osvrće za autentičnim vrijednostima – ovi/ove autori/ce uspijevaju na sugestivan način pružiti otpor beščutnosti i bezličnosti epohe. Kao poseban slučaj autora koji je prvenstveno prozaist, ali koji piše i vrlo zanimljivu poeziju (a kakvih će u antologiji biti još), u ovom izboru se izdvaja Mehmed Đedović, romanopisac i pripovjedač koji je već objavljenim djelima zaslužio mnogo veću pažnju književnih kritičara od one što su je dosad ispoljili.

Sve u svemu, nadamo se da će čitatelji *Gračaničkog glasnika* imati priliku i dobru volju iščitati tekstove što ih nudimo u ovom izboru te da će tim prije antologijski izbor koji će kao knjiga biti objavljen naredne godine očekivati s posebnim zanimanjem.

HAZIM TULUMOVIĆ

Na rijeci putem

što vidim Čovjek s licem od bivših
skokova

Rijeka prolazi putem prestar.
koja ne teče Ne nosi mnogo,
dijeli nas. ne sluša glas,
Dječak na drugoj strani! ne zna želje ruku.
I ptice „Možda“ mu mislima
što lažnom snagom bije,
i pristankom blješte. sumnja mu zrak.
Nakon privida O, čovječe, čovječe,
neki se, ipak, vraćaju... ne idi putem prestar!
Ljudi – vage, Ne znaš želje ruku,
s rukama uprtim nemaš više brata svog;
u ranu neba od zemlje, vidio sam,
stišću sebe ubili su ga.

i svoje
Čovjek tad priđe
Dovoljno je da se više čamcem od čame.
ne okreneš Reče da brat njegov
i na kraju jednog na me liči.
od mogućih svjetova
svježe rane izližeš, Inače nikad
vjerujući da se i tako na put ne kreće,
može. I smije. prestar.

što ne vidim
...Izgubljen je već
i govor i smijeh.

Znaš da više
niko te ne slijedi,
i nema iznenađenja,
prilaziš sve bliže
tronu pomirenih.

Strah je sad olako
upisana granica
raspolučene tišine.

Ime tvog daha,
ime koraka i pjesme
gdje je?

Dječak u vodi!

MIRZA DEDIĆ

Riječ rebus

Kada ti je ponude, Uzmi šaku ilovače,

nemoj je pljuvati. napravi sebi momka.
Baci je u vatru, Pticu sebi napravi,
jer nije tvoja volja. neka momak progovori.
Kad ti je ponude, Biće to do suza iskreno.
raširi ruke. Uvali mu jabuku,
Ona će sigurno pasti. pusti pticu.
Vidjećeš pticu Sloboda je preča od svega.
kako ostavlja trag, Ako ne poleti,
duboko u tebi. momak je kriv.
Ipak, Baci ga u pijesak
nemoj je pljuvati, i traži nazad jabuku.
jer nije tvoja volja Ako progovori,
ni rađanje ni umiranje. onda ti nisi ona,
niti je ono ilovača

sa moga
U SLAVU BEZIMENOG groba.

U mojoj nutrini
nisi mogla naći ništa drugo,
osim pepela
davno ugašenog vulkana.
To što misliš da je tajna –
nije.

Pogledaj malo bolje,
vidjećeš kako se hladi lava.
A poslije, kada otkriješ
kako je postao čovjek,
dobro razmisli,
je li to moglo biti
bez vazduha, svjetlosti i vode.

RUSMIR TUPKOVIĆ

Sonata br. 2 Veliki crni oblak

Sonata broj 2 Veliki crni oblak
Posmrtni marš je odsvirao Proguta moj papir–
ni avion
Šopen počiva u miru U nedjelju
Preživjeli mole još Tog čudnog ljeta
Život se sakriva iza zidova Nisam mogao ništa
da učinim

Teško ga je izvući na vidjelo Osim da dugo gle–
dam u nebo

Uz epidemiju loših vijesti Tučen kišom
Tu i tamo poneku dobru Šiban snažnim vjetrom
Kamufliranu šiframa Pričvršćen dole na Zemlji

Direktno s neba Gledajući veliki crni mrak
 U slobodnom prijevodu Kako odlazi
 Još ovaj sprovod
 Još samo ovaj sprovod
 I više nikada umrijeti nećete
 PONEKAD
 Ponekad se nađem na Zemlji
 Ne osjećam se fino
 Svi me gledaju
 Svi se okreću za mnom
 Ponekad se nađem na Zemlji
 Ali samo ponekad
 Siđem dole među ljude
 S glavom gore i nogama dole
 Ne poznajem običaje
 Teško se prilagođavam
 I ne znam šta to
 Treba činiti dalje
 A ljudi se sigurno pitaju
 Šta će nama jedan takav ovdje
 S glavom gore i nogama dole

RAMIZ SALIHOVIĆ

Sofra

Poslije buđenja u osvitlu polarnog jutra
 Pomislio sam da san je bio početak blage smrti.
 Otac, majka, braća i sestre, naša djeca i unuke
 Za zlatnom sofom, skrštenih nogu, kao na
 Slikarskom platnu, sve što moglo je stati stalo je.
 Netalentovani za rat, kad opasnost je eksplodirala
 U zraku, svako za svojom nafakom krenu. A sad
 Evo, umiveni zadovoljstvima sreće i mučeništva
 Govorimo na trinaest jezika i potpuno se razumijemo
 Bez ikakve opasnosti u zraku, bez ustreptalih
 Slutnji, svjesni da život je sofa koja se puni i prazni,
 Mjesto na kojem susreću se svi svjetovi,
 A toliko ih je, Bože, kako se priča!
 Poučen bremenitim iskustvom o mojoj sklonosti
 Čuđenju, posmatranju nereda u stvarnosti, zacijelo
 Odlučim da se ne osvrćem na prošlost.
 Okruži me apsolutna tišina, a potom neko kriknu.
 Snažan krik nacrtao je zajedničko lice naše če-

ljadi.

– Hrkao si – kaže zabrinuto moja žena.
 Ispunjen iskričavom svjetlošću polarnog jutra
 I spoznajom o prethodnim snovima, izustih:
 – Opet me zaobišla!
 – Ko?
 – Mirna smrt za našom sofom.

Brat Ishak i Džafar-Mahali

Rujan je mjesec, nebo se poratno
 Prvi put otelilo, jutro kiši.
 Koračam pločnikom smjerno.
 Moju pjesmu o bolesti, smrti
 I ratu puštam s dušom
 Između trošnih kuća Džafar-mahale
 Da hodi bez mene, bez nas,
 Glasniče Džafere. U mezaru
 Kraj puta huči povijest naših
 Duša. Na ivici trotoara sretah
 Svog brata Ishaka s tri gelera
 U tijelu. Kad geler kola u glavi
 Brat jauče, kad kola u ruci
 Brat zapjeva. Davno je Nurudin
 Šemsekadić otvorio tvoje pismo.
 Tvoju poruku prekasno smo shvatili,
 Kao i sijaset drugih. Samo za tren si
 Bez nas Džafere, samo za tren smo
 Bez tebe. Historija se i dalje zida
 Od naših kostiju. Planeta se okreće
 Oko naše uklete kičme. Koliko li će nas
 Puta ubiti, Džafere?!

Kad naučimo praštati

Petnaest godina nakon Dejtona
 Svako svoju kajdu svira,
 Lepršaju zastavice krilatih obećanja
 I apetita na majskim paradama,
 Sa pet zvjezdica hotelima.
 Zabranjeno je naricanje na javnim mjestima,
 Planeta nema strpljenja
 Za naše jauke. Iako smrt na svakom
 Pedlju ove napukle zemlje
 Imala je posla pune ruke, gdje god je
 Plodove žela, poslije svih Aušvica
 I Srebrenica, nemamo više

Ništa izgubiti u nadošlom moru,
Sem narodnih kuhinja i praznih kontejnera.
Uslišit će se i naše molitve
U rastočenom prostoru,
Ako naučimo praštati, uprkos
Svemu, mi ćemo se ponovo roditi,
Ali, sada, onako iz ničega, bez oca,
Bez majke, usred nebeskih suša,
Bez ekstaze, bez porođajnih muka,
Iz neobične nježnosti janjeta i vuka,
Svjetlosti i suza, isteklih iz naših
Očiju, iz kolijevke duša.
Izbor je samo naš, hoćemo li,
Kada ćemo, gdje ćemo se sresti,
Želimo li biti
Iscvala stabla postanja,
Usnulo sjeme nemira,
Ptice vilinskih krila,
Bezбриžna bića u dalekim

Epruvetama svemira.
Našim tijelima bavit će se
Brodolomci koje ćemo zvati
Naučenjacima. Izbor je naš
U rastočenom globusu.
Jer, suštinu stvari ne znaš,
To zna sama sobom samo duša.
Zabranjeno je naricanje,
Nema planeta strpljenja
Za naše jauke.
Ponovo ćemo se roditi,
Usred nebeskih suša,
Bez porođajnih muka,
Uslišit će se naše molitve,
Uprkos svemu,
Kad naučimo praštati.
3. 5. 2009.

OMER Ć. IBRAHIMAGIĆ

Grad bez nje

Kada dan i sve što ide uz dan u trenu svene.
Kad mu noć i sve što ide uz noć prereže vene.
Oblačim stvari koje predobro znam,
Mirišu čisto.
Iako želim da izgledam
Čudno,
Izgledam isto.
Grad koji volim ko san čeka na mene.
Znam da nemam nikakav naum i to me krene.
Ulice hoće da im uzmemo mjeru i ove noći,
Ali ja te više ne volim, i neću moći.
Nije mi teško, dao sam sebe,
Spokojan jesam.
Iako nisam dobio tebe,
Nisam bijesan.
Dok pišem riječi, a svaka od njih
Pamet mi slama,
Ja samo znam, nisam sam,
A ti si sama.
Opet smo grad koji volim i ja popustili dami.
Iako nismo prvi put,
Samoća mami.
Nije mi teško, grad imam,
Ima grad mene.
Noćas kroz njega prolazim sam,
Bez žene.

Nije mi teško, dao sam sebe, spokojan jesam.
Iako nisam dobio tebe, nisam bijesan.
Ne misli na mene, odlazim prvi iz našeg rama,
Jer sada znam: nisam sam, a ti si sama.

Pod Kadrića lozom

Vidik se daleko pruža za bistrim dana.
I nablizu gledat, mir je za oči.
Bunar i bašča, trešnje u međi, jabuke u koje hoće
crv.
Hlad svježinom miluje, trave plešu kako vjetar
svira,
Duboko se poklanjaju jedne drugim. Grozd me
dira.
Ljiljan me, cvijeta bijela,
Mami da ga primim, cijela.
Pčela sebi na kruški posla nađi,
A ona na tanjiru, ko lađi.
Prav je kos,
Ima žut nos.
Žuna se javlja kljunom dubeći,
Cvrčak dan gubeći.
Pitomina prava, nadomak gradu.
Pticama je ovdje normalno da pjevaju,
Mravima normalno da rade, a golubove, začudo,
ne vidim.
Ustanem, pa u oganj dodam drvo da žaru nadu
produžim.
Po istilahu – ništa navrat-nanos.
Polagano, da ne prekinem zanos.
Zatren sklopim oči, zamišljajući da sam baš tu
gdje jesam.
Kako god da napravim, dobro mi.
Serbez se napijem hladne vode i nasmijem,
Onako, bez razloga.
Tu, pod Kadrića lozom.

Žena moje zemlje

Sa ovo malo beskeraja što te okružuje
U svakom slučaju ne možeš biti zadovoljna.
Jer ti si snažna i ambiciozna,
Spedigreom.
U duši čikme nemaš.
Htjela bi te ukalupiti,
Možda slomiti, sviknuti na bol.
Od tebe napraviti lutku,
Sa ograničenim pokretima u glavnim zglobovima.

Što ti je teže,
Duša ti sve ljepše i ljepše miriše.
Kada ti na lice rosa padne,
Sa njega ružinu vodicu pokupe.

NAIDA OSMANBEGOVIĆ – MUJKIĆ

Biljka

Htjela bi da te žalim, a ja to neću
Postoji mnogo drugih ljudi, amonizirani
U jedre žile ne cvjetaju
Na vrijeme
Njihov hlorofil, oslonjen na dvije suze,
Ozbiljno razmišlja o samoubistvu
Misliš li da sve djevojčice spavaju
Na kazaljicama
Isto navijenog sata, navuku jutarnju
Trenerku, malo povraćaju, popodne peru
Kosu ekstraktom kadulje?
Ti, jednako besmrtna, sapličeš staro korijenje
Za sahranu u decembru na koju niko neće doći
Tvoji roditelji, možda
Prepečeni s obje strane u biljnom ulju

Nisam se rodila listasta

Nisam se rodila listasta
Zato me nećeš kondenzirati
U svoje pjesme
Od nekoliko izvodiš izolirane
Žičane priključke za višak mog
Poetskog kapaciteta
Eksperimenti često pripadaju redu
Upitno vjerovatnih ostvarenja
Nemoj gubiti vrijeme
Nisam se rodila listasta
Opet ću ti reći da su
Zatrpali provodnici među nama
Da ništa ne možemo s tim uraditi
Uprti bijes na rame i otputuj
U neku svoju kratku priču

Aerodrom moj želudac

Aerodrom Moj Želudac
Zvanično je zatvoren za slijetanje,
Pilotu Inter Continentala,
Ostario i istrošen ne vari više tvoje riječi
Moje se ja raspršuje analogno

Zovitim cvjetovima na vjetru
 Tata me skuplja u vakumiranu posudu s telešopinga
 Tako se neću odmah pokvariti
 Zakačena na drvo sasvim se prirodno
 Uklapam u tvoju sjenu
 Zato ne bacaj šnale namijenjene
 Djevojčici koju nisam rodila
 Već ih pospremi podno uzglavlja
 Budu li te pomalo žuljale
 Daj ih Agnes, a ona će ti zauzvrat posuditi
 Ruku koja maše, maše, maše

MEHMED PARGAN

Terapija

Mom PTSP prijatelju
 Vrijeme je odmaklo i u krilu, danas, već odraslo
 dijete stežem.
 Šutim o godinama vojni – kada me upita. U slabosti, dozovu se slike tijela,
 bez ruku i nogu. Zalud bježati. Slike su brže.
 Kao da sam jutros,
 dlanovima krvavim, nasred grada, vukao muškarca – vikao je: Pomozi!
 Vozila su, puna vrisaka i krvi, odvozila tjelesa.
 Nisu se vraćali. Ispred, tu
 pored ivičnjaka, na mjestu gdje smo se gledali noć ranije, ležala je mrtva
 djevojka. Tregeri karirane suknjice, preko bijele košulje, djevojaštvo, ono prvo,
 neoživljeno, ispruženo je tu, ispred moje nemoći.
 Zaspali su. A ja ostao
 da nosim boli. Kome predati te slike, na kojima je sudba lavirala smrt...?
 Te uspomene potocima nesna ispiru naše postelje.
 Poslije, kada java albume crvenih fotografija sakrije u noć, po cijeli dan tražim opravdanje. Pitam – zašto
 odlazim nikud. I znam da me opet večeras čekaju oni. Tihi, bez osmijeha,
 bez daha. Hladni, moji mrtvi prijatelji.

Rodoslov

Odičem se plavetnila krvi, za kojom čezneš.
 Moja je
 sramotno crvena.

I nema tragova koljena i naslijeđa.
 Moj otac je bio građevinski radnik,
 majka domaćica. U međuvremenu, između rađanja
 i umiranja djece, žela je pšenicu. I mljela u vodenici. Kada nije suša donosila glad
 na dlanu nam donosila po mrvu,
 radujući se snu našem, da mrva ostane i drugom djetetu, što mu san ne ide na oči
 zbog gladi.
 Prijatelji naši, frakove nisu viđali
 u njihovim kućama, visile su gužve loja
 goveđeg, i smrad
 se širio hodnicima niskim.

Mio.

Sit.

Izašao sam iz rata
 bez ičeg. Bez plijena. Kikota ženskog u ušima,
 bez zemlje za noktima. I bez groba svog.

Vjera

Mrtvilo potonje, podno svega što se u dan oralo.
 Tiha noć, eto, crni se već vrana krilima na obzoru.
 Ispraćamo dan, kao brod bez motora,
 znajući da se ne može vratiti u susret matici.
 Neznani. Tu ležimo, smoreni. Sa rala zemlju su skinuli,
 crna, pod noktima nam ostala.
 Ni posijali nismo, a žmarci podilaze ratarsku otvrdlu kožu –
 Sve što nikne pojest će vrane u korijenu. U žulju.
 Nekližano.
 Polja urasla, s noći nadolazećom sjedinjena. Odveć se odlazilo
 i dugo se niko ne vraća u ove mrtvaje. Čovjek, on ništa ne čini
 svojom voljom. Ni odlukom. Odlaske i dolaske, sudbinske perone
 i pijane otpornike životnih vozova, naša volja ne odabire.
 Ni sada, ni bilo kada.
 Vodenica su kamenovi u prahu. Još stećci, osunčani u svom
 vjekovnom nemarenju za vrijeme,
 još oni samo svjedoče o uhu koje je bdjelo nad mrtvajem.

*Namrli su nam priče koje ne čitamo i slike koje ne
poimamo.*

Barjaka krvavih zavjete besmislene.

*Ajeti šušte grudima, kao povjetarac ogoljenom šu-
mom,*

čupajući je iz truleži i memle.

*Dolazi nada uskim putem. Krivuda. Mala, ali
ipak nada,*

*uronila u dubinu tamne noći koja se spušta
nad mrtvom zemljom našom.*

MEHMED ĐEDOVIĆ

Mjerač vremena

Putevi su još putevi

I tu se mnogo promijenilo nije

Umjesto kaldrme asfalt

Umjesto šume tunel

Umjesto konja auto

Daljine su još daleko

Ali vrijedi krenuti

Dani su pokratili

Sati brže prolaze

Zapad je na zapadu

Ljudi su prohlupali

Ni to nije ništa novo

Primitivci kolovođe

Konjovodci ostali bez posla

A sajdžije mjere vrijeme

Za ne povjerovati

Koliko ga je već oteklo

Ptica nisi

U noć se

Ko u tuš perom

Moglo ubosti

I tamom pisati

Po bijelim danima

Dva vrapca

Kljunovima jedan drugom

Perje biskaju

A onda skupa

Ko Omer i Merima
 U prozor udare
 I mrtvi padnu
 Murge pokupi ptice na tacnu
 I mrmlja da mu niko neće vjerovati
 I ovim sićušnim bićima dozlogodio život
 Pa se ubila
 Kao što mu i nije vjerovao
 SVE UKRUG
 Dimi se dim
 Žari se duhan
 Crni se noć
 I sve ukrug
 Pijan pa trijezan
 Grašnik pa vjernik
 Usnio budan
 Prosjak pa sultan
 Na plantaži u Srbiji se zadovoljio jagoda
 A mislio da nikada neće
 U Rusiji se naljubio žena
 Iznosili me iz njihovih soba, ko da sam lutak
 Dimi se dim, plantaža cijela
 U nebo ode trećina života
 Ona za me od oca nije smjela
 U vjer potonu, huda sirota
 I sve ukrug
 Moj drug
 I sve opet ukrug

Oglas

Molim poštenog nalazača
 Da mi vrati torbu
 Nestalu na plaži
 U Šušnju
 Ne pitam za novčanik
 Telefon i maočare
 Ne tražim ništa od
 Onoga što je u torbi bilo
 Samo jedan blok za pisanje
 Smeđih šara u linije
 U njemu je ostala
 Tek rođena pjesma
 Pošteni nalazač torbu nek zadrži
 Ali ga molim da mi taj bločić
 Ostavi na isto mjesto
 U debeloj hladovini kestena
 Odakle se najbolje vidi zalazak sunca

JAGODA ILIČIĆ

Doba cvjetanja

Ponekad
 zaleprša kroz noć
 bijelo čudo
 i sve ono
 što nas čini boljima
 procvjeta na površini
 ružičaste kože
 našeg osmijeha!

Iščekivanje

Čeka te jedna prazna stolica
 U mnoštvu koje talasa
 Usred buke u kojoj se miješaju glasovi
 Usred boja reflektora i žurbe
 Koraka u visokim potpeticama
 Kravata s inicijalima
 Brižljivo popeglanih okovratnika
 Kapi parfema zakačenih iza uha
 Čeka te jedna strahovito prazna stolica
 I kao crna rupa usisava blještavi svemir dvorane

Da nema onog što nam oblak skriva...

Ovaj dan
 Uhvaćen je u kulu od oblaka i poput zaroblje-
 ne ptice
 Sanja plavo osunčano nebo
 A misao njegova o slobodi snažnija je i ljepša
 Od same slobode
 Sanjaj, tužni dane
 Čemu bi ti srce žurilo
 Da nema onog što ti oblak skriva
 Da nema onog
 Što ti magla brani...?

DINKO DELIĆ

Ispovijest viteza De la Mancha

Pješak sam
 u piramidama od stakla i na papirusnoj
 sceni od pehlivan-pijeska što

pjeva.
 Ovozemaljski zvuk.
 Konji,
 koje sam ubio srcem, ostricom
 zvjezdanih vrhova u peti,
 nisu ratnička sorta. Njima je stepa
 njiva bez kukuruza.
 Meni
 idealna draga
 Dulcinea,
 slavna žena (sa kartotekom
 ljubavnika), čiju čast ne treba da branim.
 Ljubav,
 očito,
 nije razlog za otpadništvo. A nije ni glad.
 Oči mi ne jedu sa stola gdje sjedim u krčmi
 što se u Bosni zove han.
 Krila se vrte ukrug, ja
 pitam:
 Hoće li boljeti? Jer po
 Sredozemlju
 razliveno je more
 i uvijek iznova treba ga preći.
 Bez konja i koplja. Pišem.
 Na Trgu lopova među Maurima,
 evo,
 skidam se bos.

I
 stavljam pismo u biblioteku.
 Da se zna.
 LOLITA & STARI ZMAJ
 Ti si zabranjeno voće, Lolita,
 đul-cvijetak šadrvana iz bašče,
 i šecerom zalivena pita u „Egiptu“
 sa Baščaršije.
 Pod sihirom ja gorim, suho drvo
 s koga još niče zelen plod.
 A srce mi pusto ostrvo (bez tebe),
 potonuli brod.
 Nasmij se, bona, prevari muža
 na vrelu Bosne za Prvi maj,
 među cvijećem gdje si prva ruža
 i princeza koju vrebja zmaj.

Šta radi narod

Moj narod,
 opran i očesljan, ujutro

klanja
 SABAH-NAMAZ.
 A zatim jede razljevak, čorbu, ćevape
 ili sutlijaš. Šta koga zapadne.
 U mjesecu RAMAZANA, obrnuto: tradicio-
 nalno
 jedu, pa klanjaju – kako je propisano.
 Sa suncem nacija snažno kopa njivu i
 mijenja karike na MERCEDESU 200 D, ta-
 kođe
 surfa na INTERNETU bez zabušavanja, jer
 muslimani
 bez posla čekaju s osmijehom: SABUR je
 odlika dobrih ljudi. Eto,
 takav je božji dan.
 Ali
 noću narod se uzbuđi i svrsta
 na muškarce i žene. Pa, gle: romantično
 u sobi s mehkim jastucima zauzmu orijental-
 ne poze
 i – razmnožavaju BOŠNJAČKI GEN.
 Narod, ko narod. Tješim se.
 I drugi narodi rade takve stvari.

MIRZET IBRIŠIMOVIĆ

Pjesma iz masovne šutnje

Na nebu treba da izraste
 najljepši ružičnjak i polja
 mirisnih riječi iz masovne šutnje.
 Majke okopavaju drhtaje i boli
 dok kličaju duše i fotografije
 u Rezoluciji 836 Vijeća sigurnosti UN.
 Blicaju blatnjavi osmjesi
 pored gondole što plovi po televizoru.
 Konj od stakla tužno hrže na kredenci,
 zagledan u goblensko oko mladića
 na zidu uz tapiseriju da pogled ne zebe.
 Lične karte galopiraju krikom krvi
 u rukama prurušenim u život.
 Na dlanu otkopane duplje čute
 Stid Planete.
 Modra njedra krletka za nezasle zjenice,
 male ptice djece,
 a imala su velike šake za bodljikave žice
 i srce dublje od krvnikove jame.
 Jeziv mu nevid kame

i vid kroz rupe lobanje.
 Razbacanim čahurama ispucanih snova
 kosti pletu krila za rasute sjene.
 Ni u naručju zemlje ne znaju da kunu
 Holandiju i ljude lažne.
 Zato nema jauka u odjeku muka,
 tek prsne suza, da ne uvehne cvijeće.
 U Zemlji svi su Zemljani,
 i ovi skeleti u dokoljenicama
 od bijelog mermera
 što podupiru Plavet da se ne surva.
 Razdušena uma u grudima
 majke su već u visinama
 sa svojim i dobrima.
 Osta samo dželat sapet jamom
 za sjeme kužna maka i crn hum.

Nebesnik

Niska kazaljki steže oko vrata
 u hipu novog nebivanja.
 Gore, u hiži, misli u celofanu,
 s ostacima dodira.
 Neko ime trebam za ovo tkivo
 što ga zakopavam u Nebesa.
 Ljepljiva slova nisu moja oprava.
 Prećutala su sve ispod svoje hrpe.
 I onu ceremoniju smrti po rođenju
 i ovaj anestetički obred ispred crva.
 Još da nisam splavio u julu
 pokožicu između neba i mora
 za tapete unutar pogleda,
 crk'o bih poprijeko od izraslina sata,
 na rubu neuštirkanih dokoljenica.
 Dokidam izrecivosti vriska u tami
 omalterisanoj infracrvenim zracima,
 dok raspuklina vabi, rađa i uzima.
 Sunovraćen u njenim gležnjevima,
 a bajagi nebesnik nadrastao bezdan,
 bez jezičkog znaka i jezična nauma.
 Spasava i zaumljena Boga u nama.
 Iz nje rastu oljušteni ljudi
 u nadjevu od boli.
 Bol je nevidljiva, kao i Bog.

ATIF KUJUNDŽIĆ

Poema o zvijezdi i beznađu

Zvijezda plače za tvojim tijelom.
 Provala suza. Očaj i beznađe.
 Ogledala se u tvom pupku bijelom.
 Izgubila se.
 Ne zna da se snađe.
 Ti si odlučila
 i
 Tijelo izmakla.
 Odbacila je
 da je nisi
 takla.
 Govorim,
 zvijezdo, bježi iz tog jala.
 Ostavi sve što je putokaz i mjesto.
 Snašla se tuga kad si srcem stala.
 To je ono što se događa počesto.
 Ona tako hoće. Netaknuta tijela.
 Ostati čežnja i maglina bijela.
 Bježi kuda bilo i ponovo bježi.
 I blistaj u noći. U pjesmi beskraja.
 Znat ćeš da u tmini negdje topla leži.
 Ona.
 Ista.
 Ali,
 bez tvoga sjaja.
 ŽI živi takva nedostupna tebi.
 Jer,
 predala se
 živa nikad ne bi.
 Odšutim svoje. I pokoj i tugu.
 Zaboravim ludost i vrh modrog vala.
 Ne sanjam te više.
 A ni neku drugu.
 Koja mi sebe ne bi nikad dala.
 Tako završe ljubavi prave:
 Sreći ni traga. Modrice se plave.

Poema o muci i nagradi

Naginje Sunce i dan će kraju.
 Šiblje naspram neba ima crnu boju.
 Poklapa me želja.
 K'o u zaveslaju.

Još jedamput držim
 dragu ruku tvoju.
 A,
 u dnu neba
 vena ti se plavi.
 Raznježenoga, napali me mravi.
 Veće će.
 Dakle, ide drhtavica.
 U svježini sjene i žuboru vode.
 Moje oči su pune tvoga lica.
 Zvezdano nebo nudi nedohode.
 Sve slike su mi samo tvoja skica.
 Svi znaci od riječi koje si rekla.
 Drhtaji sa tvojih žila kucavica.
 Venama si mi kao krv potekla.
 Noć dolazi. Topla. Besana i duga.
 O,
 gdje su ruke kojima me grliš?
 Tvoja putanja i zvezdana pruga,
 kojom odlaziš.
 I kojom mi hrliš.
 Živ sam danas.
 O,
 sutrašnji dane.
 Neka ti patnja i bol budu strane.
 Neka te raduje pogled u svanuće.
 Vidim,
 u
 dnu neba
 vena ti se plavi.
 Raznježenoga,
 napali me mravi.

NIJAZ ALISPAHIĆ

Dan kad su ubijali

Stari most

Nisu pucali u most u njegov bijeli luk
 Pucali su u Sulejmana othranila majka
 u Zlatno sunce selam ćeš mi materi
 Tog dana ubijali su Šantićevu Eminu
 I bega Ljubovića i Legendu o jednoj ljubavi
 Ubijali su žudnju da se spoje sve obale svijeta
 Ubijali golubove gugutane ispod starih mostar-
 skih streha
 I sve letače koji su polijetali sa ograde Starog mosta

Pucali su nam u levhe i mihrabe
 U jata čednih arabeski
 Ubijali snene i zaljubljene
 Pucali su nam u dušu u pjesmu i sjajni mjese-
 čev srp
 U tanku obrvicu djevojačku u zjenu oka
 Porazbijali nam najljepša ogledala u mirnim
 zdencima
 u kojima smo se stoljećima ogledali i prepoznavali
 Tog dana kad su ubijali Stari most
 Pala je najteža kletva nad kletvama
 Napisana najtužnija pjesma nad pjesmama
 O Bože, ima li te sad
 Da kazniš one koje si uzaludno stvorio
 Da rušitelje
 Pridružiš
 Kamenu
 I modrim dubinama

Rodna kuća

/sonet – kaza/

Ona postoji vječno. Uzalud vremena protok
 Jer kako dani teku ona se proljepšava
 I prema nebu raste. Pored nje žubori potok
 U njemu rusa pjesma koja nikad ne spava
 Kuća živi u pjesmi. Pjesma živi u meni
 U meni kuća živi. U meni nada raste
 Da će se pod krovom kuće život da zarumeni
 I da će pod starom strehom opet cvrkatat laste
 Niz bašču ide mati. To nebo zemljom hodi
 Čelo joj ljepše od zore. Zora u meni rudi
 U zavičaju dedo opet me za ruku vodi
 U ovoj rusoj pjesmi, u ovoj snovitoj javi
 Vraćam se rodnoj kući, otetoj rodnoj grudi
 Majci, zumbulu srca, što se u duši plavi

ŠEJLA ŠEHABOVIĆ

Neću da budem poetesa
 Neću da budem poetesa!
 One su čupave i ružne
 Piju i
 Samuju i
 Stare
 Neću da budem zajedljiva
 Pametna
 Baba
 S velikim naočalama

I šesiro
 Bez ikog svog.
 Neću da budem poetesa?
 One su nježne i ranjive
 Sjede
 Na promocijama
 Čekaju
 Neću da budem primjer
 Iz ženske književnosti
 Koji navode
 Kad im nestane materijala
 Za antologije.
 Neću da budem poetesa!
 Kad su mlade i učeve
 One se udaju
 Za matore
 Kritičare
 I ostarjele
 Pisce
 Koji se poslije razbole
 Pa one prestanu pisati.
 Neću da budem tužna
 Dobra
 Supruga spisatelja
 O čijem talentu pričaju
 Na kućnim sijelima
 Poslije.
 Neću da budem poetesa...
 Njihova pametna djeca
 Stipendisti u inostranstvu
 Navode ih kao
 Egzotične činjenice
 Biografije
 Neću da budem mama
 Koja je pisala knjigea i bolje bi
 Ali je rodila
 Pa eto.
 Neću da budem poetesa.

Nikad se neću ubiti
 U seksu ne vidim
 Ništa filozofsko
 U alkoholu
 Ni od čeg ne bježim
 Prestajem pušiti
 Nisam za udaju
 Previše šminke
 Za jednu muzu
 Ja sam ono čega se plašite:
 Fertilna
 I pišem pjesme.

Kako napraviti narativ o silovanju?

Kad govori o slikama
 Života kojih se sjeća
 O sjećanju, za koje
 Tvrdi da nije narativ
 Nego da je izvan jezika,
 Slike, samo slike
 Slike koje dolaze,
 Slike što se vraćaju,
 Uvijek iste slike,
 Govori Jana. Njen desni
 Dlan ritmično, kad god
 Izgovori riječ slika,
 Poleti prema licu.
 Bljesak otvorenog dlana –
 Slike, govori Jana:
 Sijevne otvoreni desni dlan
 I glava joj se trzne natrag,
 Kao da je slike što dolaze
 I vraćaju se
 Munjevito šibaju u lice

